

05-02-2012 PELGRIMSKERK- BADHOEVEDORP.
ZONDAG WERELDDIACONAAT

Schriftlezingen : Jesaja 12:1-6 ; Filippenzen 2:1-12

Gemeente,

Komt een mijnheer naar mij toe, kennelijk iemand van buiten onze kring en vraagt: kunt u mij zeggen wat *werelddiaconaat* betekent?

Natuurlijk, zeg ik, werelddiaconaat is een woord dat door kerken wordt gebruikt voor hun bijdrage aan ontwikkelingsprojecten overal in de wereld.

En ik voeg er nog aan toe: alle kerkelijke gemeenten doen daaraan, en in de hele wereld gaat het daarbij om vele miljarden euro's, soms in hele kleine bedragen en vaak komend van kerkelijke gemeenschappen met heel weinig middelen.

Later, thuis, bedenk ik dat dit antwoord wel correct is, maar ook wel erg 'organisatorisch' en daarom ook eigenlijk erg glad. Had ik die man niet moeten uitleggen dat diaconaat het wesen van de christelijke kerk uitmaakt, dat het niet zomaar een programma is, geen aardige extra activiteit is of een hobby van bepaalde mensen? Als je uit de kerk het diaconaat weglaat houd je geen kerk over!

Je zou toch eigenlijk, na zo'n eenvoudige vraag een heel gesprek willen voeren over hoe 'werelddiaconaat' voor ons bijna *shorthand* is voor een hele doos betekenissen. Gaat u maar na:

a) Waar denken wij, als gemeente, aan bij het woord 'wereld'? Als gemeente toch allereerst aan de beroemde tekst dat God de wereld zo heeft liefgehad dat 'hij Zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven om mensen de mogelijkheid te geven niet doelloos te blijven rondlopen. Zo is werelddiaconaat een teken naar buiten toe dat wij er vertrouwen in hebben dat mensen kunnen laten zien dat God 'niet laat varen het werk van zijn handen', dat hij afmaakt wat 'hij ooit is begonnen aan ons te doen' .

Een tekst, altijd weer ontroerend omdat de wereld zo'n zootje is. Want die wereld die 'Gods liefde' is, dat is wel de wereld van verraad en geweld, van Haïti tot Syrië, van ziekte tot dood.

De wereld die God liefheeft is ook de zondige wereld d.w.z. de wereld die zijn doel; de wereld die God niet bedoelde toen Hij hem zo mooi schiep.

Werelddiaconaat is zorg om Gods weggelopen lief.

b) 'wereld' is ook een aanduiding, -zoals de profeten zeiden - dat het God bij alles wat Hij doet om de hele wereld gaat. De doop maakt Christenmensen bij uitstek werelddburgers: wij hebben immers in alle landen van de wereld 'familie' wonen, broers en zussen, die gedoopt zijn net als wij. En omdat wij ze niet allemaal persoonlijk kunnen kennen hebben we het werelddiaconaat bedacht als een soort 'Opsporing verzocht' om aan te geven dat voor ons

landsgrenzen maar heel betrekkelijk zijn. WD is een familiezaak. *'Psalmzingt de Here', lazen we 'want Hij heeft grote dingen gedaan; dit worde bekend op de gehele aarde!'*

c) En diaconaat is ook een aansluiten bij het optreden van JvN, die ons leerde dat hij niet gekomen is om gediend te worden maar om te dienen.

Dat is immers de grote omme draai die hij aan de betekenis van religie heeft gegeven? Mensen hebben altijd gedacht dat de goden – onze God niet uitgezonderd – gediend wilden worden: met offers en gehoorzaamheid. Dat God de mensen wil dienen, hen wil helpen om hun verantwoordelijkheid voor de schepping en vooral hun medemensen waar te maken, dat druist in tegen veel wat wij vaak uit onze opvoeding hebben mee gekregen en dat daarom in onze genen is gaan zitten.

De kerk heeft, net als vrijwel alle andere religies, mensen gedwongen om althans uiterlijk bepaalde Godsdienstige gebruiken te accepteren: dat moest van het geloof, zeiden we dan. En het geloof is er niet om ons te dienen maar moet gediend worden!

Zo werden godsdienst en geloof 'integreren' in de cultuur die door de godsdienst werd gedomineerd: het zwembad moest op zondag dicht, samenwonen van mannen en vrouwen zonder gehuwd te zijn was een overtreding van het goddelijk gebod. Je moet een hoed dragen op zondag of een hoofddoek door de week, 'omdat God het zo wil. Lange rokken voor de meisjes was een geloofseis: God is er om gediend te worden!

Diaconaat is niet dat wij anderen dwingen te doen zoals wij, maar juist om te doen als anderen: de Deense koning die in de tweede wereldoorlog een Jodenster opspeldde, dat is diaconaat.

d) Zo is 'werelddiaconaat' geen opgave, niet iets 'dat wij moeten' maar een vanzelfsprekendheid, en eigenlijk ook een privilege. In deze gemeenten, zoals in alle gemeenten, wordt ons een middel aangereikt, een instrument om ons geloof uit te drukken, om ons vertrouwen te tonen dat grenzen maar mensen werk zijn, handig vaak, nuttig ook als we dezelfde taal spreken en dezelfde cultuur hebben, maar nooit een noodzaak en al helemaal nooit een eis aan anderen. Daarom als wij horen dat mensen zeggen: eigen volk eerst! Dan gaan bij ons alle rode lampen branden. Van Mozes, de profeten en dus ook van Jezus hebben we geleerd dat het niet in de eerste plaats om ons eigen volk en onze eigen cultuur gaat, maar om de volkeren, d.w.z. om het vredig, veilig en betrouwbaar samenleven van alle mensen.

Niet voor niets zegt de Thora dat de vreemdeling in ons midden niet alleen welkom is, maar ook heilig. Hij is een symbool voor de samenhang van de volkeren. Hij is een bijzonder geliefd mens bij God. Dat betekent niet dat wij geen loyaliteit hebben aan het volk waarin wij zijn geboren: maar zoals God Israël lief had met het oog op de volkeren, zo hebben wij ons eigen Nederlandse volk lief met het oog op de andere landen.

En zo houden wij onze cultuur hoog om die te kunnen delen.

De Pelgrimskerk in Badhoevedorp is een relatie aangegaan met Birma; wij hebben daar maar een kleine groep christenen. En het is ons geraden om die niet zo te laten profiteren van ons, hun rijke neven en nichten in Nederland dat andere Birmezen er ons van verdenken dat wij een bruggenhoofd voor onze cultuur willen bouwen in een ver land. Dat is in het verleden vaak gebeurd. Met de beste bedoelingen werden dan in armere landen bij voorkeur christenen geholpen en gesteund. We bouwden kerken in landen waar mensen geen geld hadden

om hun eigen tempels te bouwen: Wij dachten dat wij zo zouden kunnen bijdragen aan een betere verhoudingen, maar de mensen ter plekke zagen iets geheel anders: een vreemde cultuur die zich agressief in de hunne vestigden. Wij deden dat – nogmaals met de beste bedoelingen – voor de groei van onze eigen zaak en niet als dienst aan de Birmese samenleving.

Wij zijn door veel schade en schande wijzer geworden en nu weten wij dat het raadzaam is en beter, ook voor onze broers en zusters, om niet de indruk te vestigen dat bij ons alles beter is.

Het gaat erom onze projecten te laten zien als tekens dat wij een gemeenschap vertegenwoordigen die niet uit is op macht, zelfs niet op invloed, maar alleen op dienst. Want 'dienst' dat is dat wij begrepen hebben dat God ons heeft gediend en nog steeds dient. En dat ook alleen weer om de reden dat wij er niet op uit zijn om Birma te veranderen, maar om te laten zien wat het betekent om een God te vertrouwen, die van zichzelf zegt dat Hij is gekomen, niet om gediend te worden, maar om te dienen.

Maar pas op! Dienen betekent niet dat wij onszelf zien als slappe mensen die niet durven uitkomen voor onze identiteit; dienst is onze identiteit.

En die belangeloze dienst betekent ook niet dat wij die andere culturen zo prachtig vinden dat er niets verbeterd mag worden. Integendeel in Birma is nog veel te verbeteren. Er zitten nog steeds mensen gevangen, er zijn nog veel corrupte rechters, lees: rechters die niet de wet maar de politiek als heilig zien. En hoewel er de laatste maanden een paar belangrijke veranderingen zijn doorgevoerd: de vrijlating van mevr. Aug San SUU Kyi , en vooral de algemene verkiezingen die er aan staan te komen.

En die ons ook aangaan omdat ze onze familie daar aangaan.

Wij zijn gelukkige mensen gemeente, omdat wij zondag aan zondag horen van onze bevrijding uit eng nationalisme, dat wij weten dat God van de wereld houdt en daarom ook van ons, dat hij altijd weer grote dingen in de geschiedenis voorbereid, door mensen te inspireren dienstvaardig in plaats van machtsgeoriënteerd te denken, dat wij uitgenodigd zijn om het werk van Jezus Christus, zijn dienstwerk, mee te dragen en zo ook onze eigen bevrijding te bewerken.

Zo gaan wij op weg naar Pasen: het feest van het onmogelijke dat toch gebeurt en dat ons leven kleur geeft en onze in- en uitgang overschildert in de kleur van de verwachting. .

In de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

Amen